

Porozumienia Okrągłego Stołu - Tekst polski

Wstęp

1 W Polsce dokonuje się historyczny zwrot. W obliczu wciąż grożących Ojczyźnie załamania i konfliktów patriotyzm i rozum nakazują szukać tego, co Polaków łączy. Na naszych oczach Europa i świat rozwijają się w szybkim tempie. Sprawą Polaków jest, aby nie stać w miejscu, aby dorównać innym.

2 Przez dwa miesiące, od 6 lutego do 5 kwietnia trwały prace Okrągłego Stołu. Uczestniczyło w nich kilkuset przedstawicieli różnych sił politycznych i społecznych naszego kraju. W poczuciu odmienności, niekiedy konfliktowej, swoich stanowisk ideowych, aspiracji i interesów, a jednocześnie we wzajemnym poszanowaniu własnej tożsamości poszukiwano najbardziej skutecznych środków naprawy Rzeczypospolitej. W duchu porozumień społecznych 1980 roku nawiązano dialog wokół tego, co Polaków łączy — wokół poczucia odpowiedzialności za przyszłość kraju ojczystego, za jego gospodarkę i kulturę, za społeczeństwo i za państwo, za los polskich rodzin i za los Polski.

3 Zdajemy sobie sprawę, że powolny rozwój tych prac i przeciągające się dyskusje w obliczu tylu palących potrzeb mogły nieraz wywoływać niecierpliwość i rozgoryczenie. Niech nas tłumaczy, że jeśli mamy wszyscy razem pozbywać się balastu lat minionych, wchodzić na drogę daleko idących przeobrażeń, trzeba to zrobić rozważnie. Nie wolno przez rozwiązania fałszywe lub pozorne zatrzaskać drzwi przed historyczną szansą, jaka stała dziś przed nami dzięki przemyśleniom, poświęceniom i woli milionów Polaków i dzięki korzystnemu dla Polski rozwojowi sytuacji międzynarodowej.

4 Rozważając zagrożenia i szanse jakie rysują się na polskim horyzoncie, uczestnicy Okrągłego Stołu zakreslili ramy w jakich Polacy mogą się porozumieć teraz i w jakich mogą się porozumiewać w przyszłości. W zawartych umowach o kierunkach reform politycznych, o reformach gospodarczych i polityce społecznej, o pluralizmie związkowym, jak też o niezbędnych zmianach w różnych dziedzinach życia polskiego, znajdują się przyrzeczenia i zapowiedzi działań władz i działań sił społecznych, znajdują się także zapisy rozbieżności, konfliktowych postulatów i interesów. Umowy te są wyrazem uczciwego poszukiwania programów anty kryzysowych i reformatorskich. Ich realizacja zależy nie tylko od sygnatariuszy umowy, ale także od Obywatelskiej wyobraźni, mądrości i aktywności wszystkich Polaków.

Stanowisko w sprawie reform politycznych

5 Po latach kryzysu gospodarczego i konfliktów politycznych Polska stoi przed wielkim zagrożeniem ale i wielką szansą. Realna jest groźba pogłębiania się kryzysu, jednakże istnieje szansa jego przezwyciężenia przez radykalną reformę państwa i równoczesną przebudowę systemu gospodarczego. W obronie przed kryzysem w działaniach na rzecz reform Polacy mogą i powinni się porozumieć.

6 Polityczny kompromis różnych sił, wśród których są zarówno takie, które kierują się ideami demokratycznie pojmowanego socjalizmu, jak i takie, które czerpią inspirację z chrześcijaństwa, z dorobku ideowego „Solidarności”, ruchu ludowego i z innych źródeł i tradycji ideowych, pozwoli urzeczywistniać wspólny cel: niepodległą, suwerenną, bezpieczną równoprawnymi sojuszami, demokratyczną i silną gospodarczo Polskę.

7 Podstawą porozumienia są zasady przyszłego systemu politycznego wypływające z niezbywalnego prawa obywateli do życia w państwie, które w pełni urzeczywistnia suwerenność narodu. Oznacza to:

pluralizm polityczny, znajdujący swój wyraz przede wszystkim w prawie do swobodnego zrzeszania się — w ramach demokratycznego ładu konstytucyjnego w organizacjach politycznych, społecznych i zawodowych;

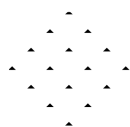
wolność słowa, w tym stwarzania realnych możliwości dostępu do wszystkich rodzajów środków przekazu różnorodnym siłom politycznym;

demokratyczny tryb powoływania wszystkich przedstawicielskich organów władzy państwowej tak, by o tym, kto sprawować będzie władzę rzeczywiście decydowali wyborcy;

niezawisłość sądów i ich ustawowe uprawnienia kontrolne w stosunku do innych organów powołanych do strzeżenia praworządności i porządku publicznego;

silny pełnią praw i swobodnie wybrany samorząd terytorialny.

8 Strony uznały, że takie zasady powinny określać dalszą ewolucję polityczną i deklarują, że będą im udzielały poparcia.

9 Dojście do takiego stanu rzeczy będzie wymagało stanowczych działań, z których jedne są już podejmowane, inne powinny, zostać podjęte w najbliższych miesiącach, inne w ciągu dwóch-trzech lat, jeszcze inne w nieco dalszej perspektywie. Nagromadziło się w naszym kraju wiele nieufności, którą usuwać mogą tylko działania podejmowane w poszerzającej się przestrzeni życia publicznego. Mamy nadzieję, że w działaniach tych wczorajsi wrogowie przekształcać się będą w uczestników demokratycznej rywalizacji i współdziałania w ramach nowych reguł życia publicznego. Reguły te nie wynikają tylko z porozumień zawieranych w skali ogólnokrajowej, lecz powinny także rodzić się od podstaw, w demokratycznym działaniu dawnych i nowych struktur społecznych i politycznych.

(...)

Postanowienia końcowe

321 Uczestnicy obrad Okrągłego Stołu wyrażają wolę solidarnego działania na rzecz wprowadzenia w życie postanowień zawieranej umowy i kierują ją do właściwych organów państwa.

322 Strony zobowiązują się także do respektowania ustaleń przyjętych w toku obrad zespołów i podzespołów zawartych w przyjętych dokumentach.

323 Strony oczekują od rządu przygotowania w możliwie krótkim czasie harmonogramu realizacji ustaleń niniejszej umowy w sprawach dotyczących jego kompetencji.

324 Sprawy, co do których nie osiągnięto zgody będą podejmowane przez uczestników Okrągłego Stołu w działaniach obecnych i nowo powstających organów państwa.

325 Strony uczestniczące w obradach Okrągłego Stołu postanawiają powołać Komisję Porozumiewawczą, w której skład wejdą przedstawiciele sił reprezentowanych przy Okrągłym Stole oraz innych zainteresowanych środowisk.